

*ІВЕНТНИЙ БОКС II:
КОНЦЕПЦІЇ І ЗМІСТ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ
(НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ)*

*Каріна Бобровська
Київ, Україна*

**ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ
ТА ЇХНІЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ**

Питання отримання вищої освіти для підлітків з прийомних сімей найчастіше не є принциповим. Вони схильні вибудовувати образ власного майбутнього вибудовуючи ігноруюче відношення до навчання. Які ж зовнішні та внутрішні чинники розвитку особистості формують професійне визначення підлітків та актуалізують потребу в продовженні отримання освіти по завершенню загальноосвітнього навчального закладу?

Метою даної статті є розкриття особливостей зовнішніх та внутрішніх психологічних факторів, які впливають на розвитку образу світу особистості підлітків з прийомних сімей.

Варто відзначити, що підлітки у котрих наявний досвід сімейної депривації в цілому більш вразливіші у порівнянні з підлітками з функціонуючих сімей [4, с. 16]. Те як вони прийняли своє минуле, наскільки змогли отримати корекційний вплив з боку прийомної родини, визначатиме особливості бачення свого майбутнього.

Для дослідження зовнішніх психологічних чинників, які впливають на розвиток підлітків, було застосовано методику незавершених речень та модифіковане структуроване інтерв'ю Я. Раєвської [3, с. 165]. Діагностику внутрішніх факторів було примінено методику «Тест сенсожиттєвих орієнтацій» (СЖО) Дж. Крамбо та Л. Махолика в апробації Д. Леонтєва [2, с. 16], а саме шкали «Результативність життя» та «Управління життям».

Психологічні аспекти зовнішніх та внутрішніх чинників розвитку образу світу підлітків з прийомних сімей було проведено на базі Всеукраїнської громадської організації «Асоціація моя родина». В якому прийняли участь діти – підлітки з досвідом сімейної деривації, що проживають в м. Тернопіль, Львів, Івано – Франківськ, Київ, Миколаїв та Вінниця.

Здійснвши теоретичне та практичне дослідження нами було визначено внутрішні та зовнішні фактори, які впливають на вибір підлітками перспективи власного майбутнього. Внутрішні чинники були обумовлені тими новоутвореннями, які відбуваються в житті підлітка під впливом вікових аспектів, та проявляються зокрема у задоволеності або не задоволеності рівнем самореалізації, в тому настільки підліток може або навпаки не здатен брати на себе відповідальність за все, що відбувається в їхньому житті, прийняттям або не прийняттям того що відбувається в його житті та тим як воно складається.

Зовнішні чинники були визначені рівнем відношення підлітків до навчального процесу та родинних взаємодій. Освітній аспект було визначено зокрема у наявності чи відсутності бажання бути в нього включеним, присутність в судженнях пубертантів планів щодо продовження отримування освіти по завершенню загальноосвітнього закладу.

Дослідження внутрішніх психологічних чинників відбувалось за допомогою тесту сенсожиттєвої орієнтації в обробці Д. Леонтєва, відповідно до якого показник «Результативність життя» та «Задоволеність самореалізацією» було охарактеризовано відчуттям того, наскільки продуктивним була та частина життя яку підлітки вже прожили. І 71,5% опитаних надали відповідь в межах норми та відзначають, що прожитий відрізок часу є продуктивним та наповненим змістом. Такі підлітки здатні відчувати власні переживання, давати характеристику якостям свого характеру та довірливо відноситись до інших. Решта ж 28,5% респондентів, надали відповіді, які відображають бажання досліджених здійснити певні корективи в уже прожитому відрізку життя, оскільки лише так вони можуть бути задоволеними ним повною мірою.

За показником «Локус контролю життя» та «Управління життям», було сформовано розуміння того наскільки підлітки здатні контролювати власне

життя, вільно приймати рішення та втілювати їх, піддавати його контролю. В межах норми відповіло 83,6% підлітків з прийомних родин, що свідчить про їхню здатність контролювати власне життя, вільно втілювати задумане. Низькі бали за даною шкалою відзначено у 16,4% підлітків з прийомних родин, що надає їхньому життю певного переконання в тому, що життя їм непідвласне, а також, що свобода вибору ілюзорна, тому немає сенсу щось планувати щодо власного майбутнього. Що як наслідок призводить до утворення бар'єрів у взаємодії з однолітками та створює додаткові складнощі в період дорослішання.

Проведене нами дослідження зовнішніх факторів за допомогою структурованого модифікованого інтерв'ю Я. Раєвської та методу незавершених речень, виявило відношення до навчання підлітків з прийомних сімей, що корелює з дослідженням внутрішньо особистісних показників підлітків. Так, підлітки, яким краще розуміти себе, знаходити спільну мову з іншими, відзначили, що схвально відносяться до навчання, планують продовжувати його по отриманні базової зальної освіти. Таку кількість респондентів склали понад 51.5%. Інші ж респонденти, котрі зауважили про бажання змінити власне минуле та неспроможні до кінця втілювати задумане, відзначили про наявність мати матеріальну незалежність вже по завершенню середньо освітнього закладу, та здійснювати трудову діяльність без отримання вищої освіти. Таку кількість вибірки склали понад 31.7% респондентів. Також 7.1% опитуваних, котрі за попередніми даними відзначили, що не схильні брати відповідальність за своє життя на себе, вказали що поки не визначені щодо власного майбутнього.

Таким чином, умовне розділення психологічних чинників як внутрішніх так і зовнішніх дає нам можливість побачити картину в якій наявний взаємозв'язок між здатністю підлітків з прийомної родини брати на себе відповідальність, вмінням розуміти себе, мати чітке уявлення щодо власного майбутнього.

Якісно виділяються пубертанти з прийомних сімей, яким вдалось прийняти власне минуле, що проявляється в більш доброзичливому відношенні до інших, задоволеністю власною самореалізацією на даному етапі свого життя, відповідно, що відображає більш яскравішу тенденцію до продовження отримання освіти за профілюючим напрямком, що сприяло б розкриттю потенціалу підлітків у перспективі по завершенню загальноосвітнього закладу.

References:

Бушай І.М. Психологічні особливості розвитку образу світу у школярів: моногр. / І.М. Бушай; Нац.пед.ун-т ім. М.П. Драгоманова. – Чернігів, 2007.

Леонтьев Д.А. Тест смысложизненных ориентаций (СЖО). – М.: Смысл, 1992.

Раєвська Я.М. Особливості емоційної сфери підлітків з дистанційних сімей. – К. 2012.

Романчук О. Сім'я, яка зцілює. Основи терапевтичного батьківства дітей, що зазнали скривдження та емоційного занедбання. – Львів: Компанія «Манускрипт», 2011.

Sebald A.H. Adolescents' peer orientation: Changer in the support system during the past three decades, 1989.

Karina Bobrovska

Kyiv, Ukraine

PSYCHOLOGICAL FACTORS OF PERSONALITY AND THEIR RELATIONSHIP WITH EDUCATIONAL SPHERE

The issue of higher education for teenagers from foster care often is not essential. They tend to build their own future image lining up ignoring attitude to learning. What are the internal and external factors shape the professional development of the individual definition teenagers and actualize the need for continuing education on completion of an educational institution?

The purpose of this paper is to outline the features of external and internal psychological factors that affect the image of the world of individual adolescents with adoptive families.

It should be noted that adolescents who experience available family deprivation generally more vulnerable compared with adolescents from families functioning [4, p. 16]. So they took their past, how could receive correctional impact of the foster family, features define a vision for the future.

To study the external psychological factors that influence the development of adolescents, applied methodology unfinished sentences and modified interview Ya.Rayevskoyi [3, p. 165].

Diagnosis of internal factors were prymineno method «Test orientation in the sens of life»? J. Krambo and L. Maholyka in testing D. Leontiev [2, p. 16]. Scale «Effectiveness of Life» and «Management of life».

Psychological aspects of external and internal factors of the image of the world adolescents with adoptive families was held at the Ukrainian public organization «Association of my family». Which was attended by children – teenagers with experience derivation family living in. Ternopil, Lviv, Ivano-Frankivsk, Kyiv, Mykolaiv and Vinnytsia.

By carrying out theoretical and practical research, we have identified internal and external factors that influence the choice of teenagers own future prospects. Internal factors were caused by the tumors that occur in the life of a teenager under the influence of age factors, and in particular appear to satisfaction or satisfaction level of self-realization, is so adolescent may or vice versa is not able to take responsibility for everything that happens in their lives, adoption or not accept what is happening in his life and those like it is.

External factors identified equal treatment of adolescents in the educational process and family interactions. The educational aspect was determined in particular whether or not wanting to be included in his presence in the judgments pubertantiv plans to continue receiving education on completion schools.

The study of internal psychological factors occurred with the test orientation in the sens of life according to which the indicator «Effectiveness of Life» and «self-realization Satisfaction» was described a sense of how productive was part of life that teenagers have lived. And 71.5% of respondents provided an answer within the normal range and note that lived period of time is productive and meaningful. These teens are able to feel his own experiences, provide quality traits of his character and confidently relate to others. The remaining 28.5% of respondents gave answers that reflect the desire surveyed make some adjustments in the segment already live life as the only way they can be pleased with him fully.

In terms of «Locus of control life» and «life management» was formed understanding of how young people are able to control their own lives, free to make decisions and implement them piddiavaty control. Within the rules responded 83.6% of adolescents with adoptive families, indicating their ability to control their own lives freely implement plans. Low scores on this scale was observed in 16.4% of adolescents with adoptive families, giving their life to the belief that they life not take control and that freedom of choice is illusory, it is not feasible to plan something about their future. What consequently leads to the formation of barriers to interaction with peers and creates additional difficulties during adolescence.

Our study of external factors using a structured interview Ya. Rayevskoyi modified method and unfinished sentences found related to teaching teenagers from foster care, which correlates to the research performance internally personal

adolescents. Thus, adolescents who better understand yourself, to find common ground with others, noted approvingly that relate to training, to continue his plan on getting basic common-education. This number of respondents made more than 51.5%. Other respondents commented that they want to change their own past and unable to implement his plan to the end, have noted the presence of financial independence are at the end of medium educational institution and make career without higher education. This amount of sample exceeded 31.7% of respondents. Also, 7.1% of respondents rub Preliminary data indicated that tend not to take responsibility for their lives to himself indicated that it is not certain about their future.

Thus, the conventional separation psychological factors both internal and external enables us to see the picture in which the existing relationship between the ability of adolescents with adoptive families to take responsibility, ability to understand themselves, have a clear idea about their future. Qualitatively pubertanty out of foster care, which could take its own past, resulting in a more friendly attitude to others, satisfaction with their own self-realization at this stage of his life, respectively, reflecting a brighter trend to continue education on core direction, which would reveal potential adolescent perspective on completion schools.

References:

Bushay I. Psychological characteristics of image of the world in schoolchildren monogram; Nats.ped.un-named after. MP Dragomanova. – Chernigov, 2007.

Leontiev D.A Test смыслозhyzненных orientations (LSS). – М.: Meaning, 1992.

Raevskaya Y.M. Features of emotional sphere adolescents with remote families [manuscript]: dis Psychological candidate. Sciences. – K. 2012.

Romanchuk O. Family that heals. Fundamentals of therapeutic parenting children who have experienced emotional neglect and the involved. – Lviv: Company «manuscript», 2011.

Sebald A.H. Adolescents' peer orientation: Changer in the support sysrem during the past three decades, 1989.